

71 Onttrekken van grondwater in een kwetsbaar gebied

71.1 Inleiding

Dit hoofdstuk is van toepassing op alle grondwateronttrekkingen die uitgevoerd worden binnen een kwetsbaar gebied. Grondwateronttrekkingen ter plaatse van een kwetsbaar gebied, brengen extra risico met zich mee met betrekking tot zetting. Zetting van de bodem kan schade aan bebouwing en infrastructuur tot gevolg hebben.

Als u voornemens bent om, binnen een kwetsbaar gebied, activiteiten uit te voeren waarvoor een grondwateronttrekking noodzakelijk is om de werkzaamheden in den droge uit te kunnen voeren, doorloop dan het stroomschema opgenomen in dit hoofdstuk. Uit het stroomschema blijkt onder welke voorwaarden de grondwateronttrekking is toegestaan en welke regels van toepassing zijn.

Stroomschema

De stroomschema's zijn opgebouwd uit een aantal vragen (criteria). De vragen in de stroomschema's zijn nader toegelicht in de 'toelichting'. Als het stroomschema doorlopen is, resulteert dat in een bepaalde uitkomst. Deze uitkomst kan zijn dat er sprake is van;

- zorgplicht (dit is te allen tijde van toepassing).
- zorgplicht en algemene regel met meldplicht.
- zorgplicht en vergunningplicht.

De zorgplicht, de algemene regel met meldplicht en de vergunningplicht zijn verder uitgewerkt in dit hoofdstuk. U vindt in de betreffende paragrafen een toelichting en uitwerking van de regels die van toepassing zijn. Als u de handeling gaat uitvoeren, dient u rekening te houden met de voorschriften die in de betreffende paragrafen zijn uitgewerkt.

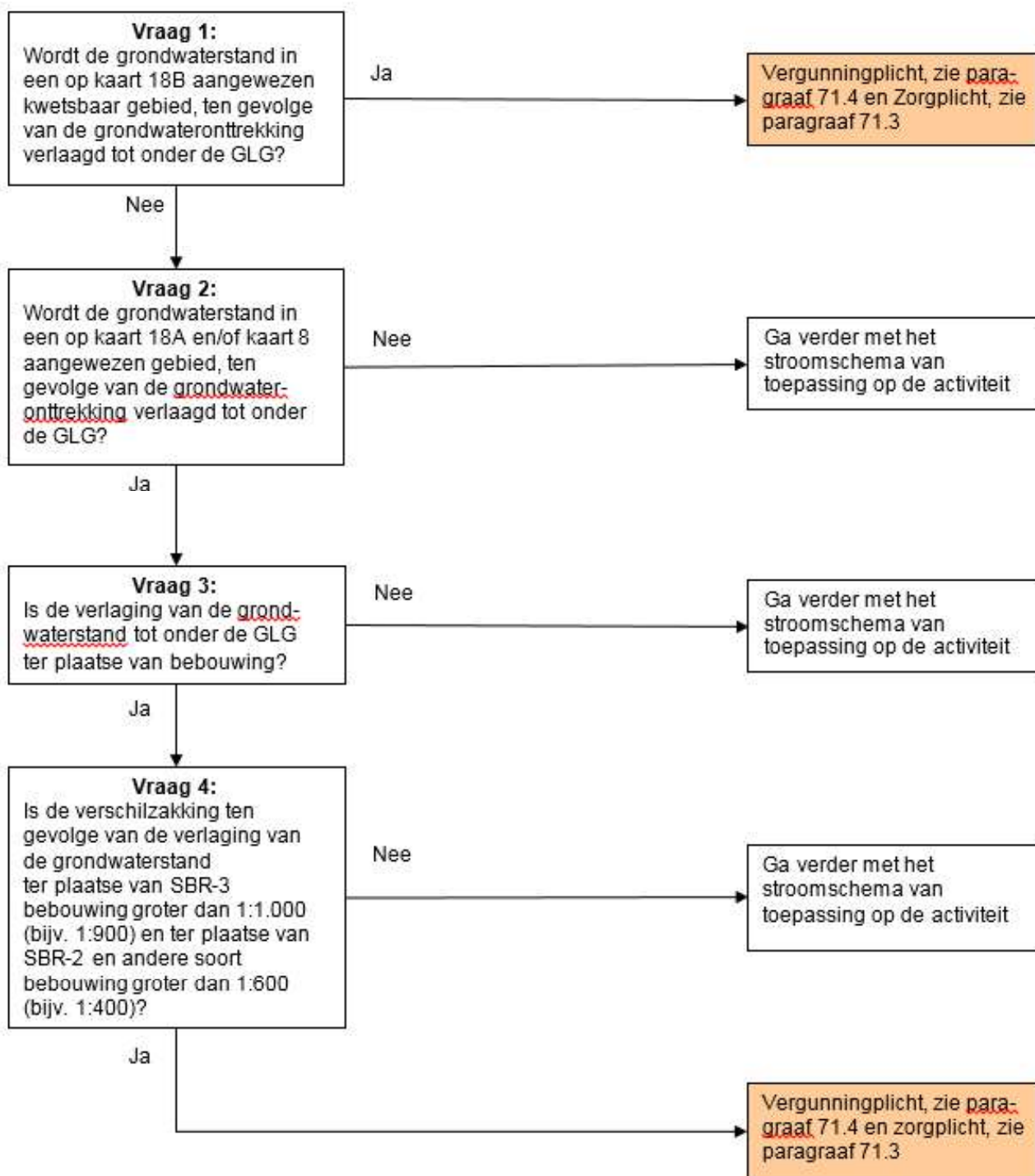
Aanvullende regelgeving

Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk is opgenomen kan er ook nog andere regelgeving van toepassing zijn. Ook die regelgeving moet dan worden opgevolgd. Zo kan bijvoorbeeld de volgende regelgeving van toepassing zijn:

- Hoofdstuk 56-60 GWO 'Onttrekken van grondwater'
- Hoofdstuk 72 GWO 'Onttrekken van grondwater in of nabij een waterkering'
- Hoofdstuk 70 GWO 'Het infiltreren of terug in de bodem brengen van onttrokken grondwater'
- Hoofdstuk 8 WSB 'Uitstroomvoorzieningen en onttrekkingspunten in oppervlaktewater'
- Hoofdstuk 9 WSB 'Lozen op en het onttrekken van oppervlaktewater'

Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk wordt uitgewerkt c.q. benoemd, kan mogelijk ook nog andere regelgeving van toepassing zijn (de genoemde regelgeving is dus niet limitatief). Als initiatiefnemer dient u hier zelf op te letten.

71.2 Stroomschema onttrekken van grondwater in een kwetsbaar gebied

Toelichting bij vraag 1, 2 en 3

Op kaart 18A, kaart 18B en kaart 8 zijn kwetsbare gebieden ingetekend. Kwetsbare gebieden zijn gebieden waar sprake is van relatief veel bebouwing die dateert van voor 1960 (kaart 18A), grondwatergevoelige natuur (kaart 18B) en gebieden met veenhoudende lagen (kaart 8). In de gebieden op kaart 8 en 18A is risico op inklinking en zettingsschade aan bebouwing en infrastructuur aanwezig. Ook bij natuurgebieden en verdrogingsgevoelige gebieden op kaart 18B kan een grondwateronttrekking negatieve effecten hebben.

Voor kwetsbare gebieden geldt dat als de grondwaterstand niet verder wordt verlaagd dan de GLG, dan is het risico op zetting, inklinking, verdroging en schade beperkt. Indien er sprake is van een verdere verlaging dan GLG bij de bron, bijvoorbeeld de bouwput, dan is dat niet direct een probleem als de verlaging van de grondwaterstand ter plaatse van bebouwing niet onder de GLG is. Met name bij bebouwing mag de grondwaterstand niet verder verlagen dan de GLG, om schade te voorkomen. Wanneer een verlaging tot onder de GLG ter plaatse van verbouwing noodzakelijk is, dan is een vergunning op zijn plaats om de gevolgen en de noodzaak van de verlaging goed te kunnen beoordelen. Zo ook de toepassing van eventuele mitigerende maatregelen (zoals retourbemaling).

De GLG kan worden opgezocht op de grondwaterkaarten van de provincie (<https://www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/grondwaterstanden-0/>).

Indien geen sprake is van verlaging van de grondwaterstand tot onder de GLG, kan de grondwateronttrekking uitgevoerd worden onder de algemene regels van toepassing op de grondwateronttrekking bij een specifieke activiteit. Bijvoorbeeld: betreft het een grondwateronttrekking in een bouwput dient het stroomschema van hoofdstuk 56 doorlopen te worden.

Toelichting bij vraag 4

Een verschilzakking groter dan 1:1.000, bijvoorbeeld 1:900, kent een groter verschil in hoogte tussen twee punten over een kleinere afstand, daarmee neemt het risico op schade toe. Als de verlaging van de grondwaterstand tot onder de GLG reikt, is er een verhoogd risico op zakking bij kwetsbare bebouwing. Met name bij monumentale bebouwing en/of door eerdere zakking beschadigde bebouwing (SBR-3, Stichting Bouw Research) en niet-monumentale bebouwing op staal gefundeerd, die in goede staat verkeerd (SBR-2) is er een verhoogd risico. Als de verschilzakking beperkt blijft tot maximaal 1:1.000 bij SBR-3 bebouwing en 1:600 bij SBR-2 bebouwing en anders beoordeelde bebouwing is het risico op schade beperkt, zie ook NEN 9997-1 (geldende NEN).

Indien geen of slechts beperkt sprake is van verschilzakking, kan de grondwateronttrekking uitgevoerd worden onder de algemene regels van toepassing op de grondwateronttrekking bij een specifieke activiteit. Bijvoorbeeld: betreft het een grondwateronttrekking in een bouwput dient het stroomschema van hoofdstuk 56 doorlopen te worden.

71.3 Zorgplicht

De zorgplicht, zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Keur, is altijd van toepassing op alle handelingen binnen het beheergebied van het waterschap. Dit betekent dat de zorgplicht ook van toepassing is op de handelingen die onder de algemene regels vallen of de handelingen die vergunningplichtig zijn. Bij de zorgplicht moet de belangen van derden (zoals bebouwing, infrastructuur, waterkeringen, mobiele verontreiniging, archeologie, andere grondwateronttrekkingen, natuur, landbouw, bomen en stadsgroen) in acht worden genomen en schade worden voorkomen. Zorgplicht kan bijvoorbeeld inhouden dat:

- het werk na afloop van de grondwateronttrekkingen altijd in nette staat wordt achtergelaten.
- de grondwateronttrekking tot een minimum wordt beperkt, waarmee de effecten van de grondwateronttrekking op de omgeving (en daarmee het risico op schade) zoveel mogelijk wordt beperkt.
- bij kwetsbare bebouwing extra maatregelen worden genomen om schade te voorkomen.

Het is aan initiatiefnemer om al datgene te doen of na te laten waardoor aan de zorgplicht wordt voldaan.

71.4 Vergunningplicht

Als u in het stroomschema uitkomt bij het gekleurde vakje waarin is aangegeven dat naast de zorgplicht een vergunningplicht geldt, dan mag de voorgenomen handeling niet zondermeer worden uitgevoerd. Er moet dan eerst een vergunning zijn verleend, zoals bedoeld in artikel 3.3 van de Keur.

De vergunning kan bij het waterschap worden aangevraagd (zie hiervoor www.hdsr.nl of www.omgevingsloket.nl). Na het indienen van het formulier zal uw aanvraag worden beoordeeld, waarbij er zal worden vastgesteld of de handeling kan worden toegestaan door voorschriften aan de vergunning te verbinden. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele nadelige effecten van de handeling kunnen worden weggenomen door de te stellen voorschriften. Daarnaast moet ook altijd aan de zorgplicht worden voldaan als bedoeld in artikel 3.1 van de Keur.

Het afwegingskader waar vergunningaanvragen aan worden getoetst kunt u nalezen in het document 'Beleidsregels bij de Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2018'. Indien u nog verdere vragen heeft, kunt u ook contact opnemen met de afdeling Vergunningverlening & Handhaving van het waterschap.